

FEMINISM JA NAISÕIGUSLUS – VÄGIVALD TÄHENDUSTE RUUMIS

Dagmar Kase

Kuigi feminism esineb mitmesuguses vormis, on enamiku jaoks feminist see, kes arvab, et naised on ahistatud olukorras ning tahab parandada naiste positsiooni, naisõiguslus on sellega võrdlusmargilises suhtes. Kas keeles kasutatav *naise* mõiste ja selle sotsiaalse tähendusega seotud mõisted on ikka ühesugused?

Käesolevas kirjutises on vaatluse all Eesti suuremate päevalehtede Postimees ja Eesti Päevaleht netiväljaanded ning neis avaldatud valitud inimõigusi, soolist võrdõiguslikkust ja enda eest seisvaid naisi käsitlevad artiklid ja artiklitele järgnenud kommentaarid. Eesmärgiks ei ole teha kvalitatiivset või kvantitatiivset analüüsi, vaid mõtiskluse vormis välja tuua erinevad probleemistikud ja juhtida tähelepanu veel tõstatamata ja käsitlemata küsimustele.

Kui vaadata artikleid ja neile järgnevaid internetikommentaare, võib väita, et tähendusi tahavad muuta mitte kiretud, vaid emotsionaalsed inimesed, kes konstrueerivad tegelikkust iseseisvalt ja kindlustavad seda konstruktsiooni sotsiaalselt. Tegelikkuse iseseisva konstrueerimise all pean ma silmas seda, et iga kommentaator võtab aluseks mõne teksti ja selle esitusviisi, vaadeldes seda läbi enda poolt valitud vaatepunkti (ja tihtipeale kaotab kommentaar oma tähenduse, sõnumi ja mõtte, saades artiklist endast olulisemaks). ning sotsiaalne garantii ja kindlustamine tähendab tähendustest ühtmoodi arusaavate inimeste koondumist ühtseks grupiks.

Kui pidada (keele)konstruktsioone tegelikkuseks, siis loome taas juba eksisteerivat mõistete ja tähenduste võrgustikku, küsimata kas, miks ja kuidas eristatakse feminismi (feministi) ja naisõiguslust (naisõiguslast); kes seda diskursust toodab ja esile tõstab; mis stereotüübi legitimeerib; kelle või mille huvides deformeeritakse tähendusi ja millises kontekstis teatud sõnu kasutatakse?

Kuigi keel ja tähenduste loomine ei peegelda olemasolevat igapäevast reaalsust, andes selle tegelikkuse käsitusele ainult teatud raami ja struktuuri, siis keelel on võim kujundada tegelikkust, konstrueerides ja korrastades maailma, kus sõnad-tähendustel on reaalsed tagajärjed. Sõltumata sellest, kas öeldu-kirjutatu on õige või vale, on iga ütlus, iga sõna tegu. Šveitsi semiootik ja semiootika rajaja Ferdinand de Saussure oli seisukohal, et igasugune suhtlus ja tähenduse loomine põhineb valikul, täpsemalt sellel, mis märgid valitakse ning mis jäetakse kõrvale.

Oluline on siin täheldada, et tähendustele reageerimine ja nendega edasimineku ei tugine enda kogemustel, vaid diskursuse ülesehitamine põhineb tähenduste kinnistamisel ja kommunikatsioonil. Kollektiivne võim ja jõud ei ole väljamõeldis, aga "indiviidi pingutused loovad soodsa pinnase kollektiivseks tööks" (1), st indiidid teeb gruppikuuluvuse otsuse. Kõigepealt juhib inimese tegevust kujutuspilt või unistus, milline peaks maailm olema, siis saadetakse see unistus tähenduste edastamisena kas kirjaliku teksti või kõnena, otse või kaudselt, võimalikult paljude inimesteni, seejärel hakkavad unistused idanema ka teistes, vormi võtma, materialiseeruma. Siin on müütide elushoidmine seotud mitte ainult info siirmisega, vaid eelkõige ühise arusaamise ja ühtekuuluvuse loomise ja hoidmisega. "Rituaalne vaade ei ole suunatud sõnumite levitamisele ruumis, vaid ühiskonna säilitamisele ajas. See ei ole info jagamise, vaid ühiste uskumuste kinnitamise akt," kirjutas Ameerika Ühendriikide kommunikatsiooniteoreetik James Carey (2).

Siinkohal jõuame uue küsimuseni - milliste vahenditega artiklite autorid ja kommentaatorid kasutavad mõisteid ja tähendusi, et ehitada kindlat diskursust ja ka tähendust kujutavat pilti, mille abil taasluuakse ja -toidetakse ühiskonda, selle suhteid ja liikmeid, ühiskonna enda nimel, abil ja poolt?

2. novembri Postimehe artiklist „Gümnasistidele õpetatakse soolist võrdõiguslikkust“ võib lugeda, et „sotsiaalministeerium korraldab novembris kõigi maakondade koolides gümnaasiumiõpilastele

infotunnid, mille eesmärk on püüda vähendada naiste ja meeste ebavõrdsust Eesti tööturul, (...) samuti saab ministeerium infotundide tulemusel teha plaane, kuidas viia haridusprogrammi soolise võrdõiguslikkuse temaatikat". (3) See tekitas elava keskustelu. Kommentaator, kes esines nime all Hübematu vaenu külvamine... leidis, et "see salakaval feministlik õõnestustöö ühiskonna lõhestamiseks ja noorte inimeste meelekindluse kõigutamiseks on lausa kuritegelik! - - Selline on tulemus, kui riigiametites on juba ca 75% naisi... ja need on alles viljad!" (kommentaari kirjutajalt muutmata – D.K.). (4) Nuhkija.blogspot.com teatas, et "lastele tuleb hoopis õpetada, et meeste ja naiste vahelist võrdõiguslikkust ei ole kunagi olnud, ei ole ka praegu ning ei saa ka kunagi olema. (...) Õpetada on vaja aga AUSTUST teineteise suhtes sest IGA naine on potentsiaalne EMA ja see on iga naise kõige püham kohus. Naise KOHUS inimkonna ees on kasvatada last ning mehe KOHUS on see teha naise jaoks võimalikult kergeks materiaalselt. See nn "võrdõiguslikkus" aga TOODAB homoraste, rullnokki ning südametuid keskkooast olendeid kellele pole püha muud kui ainult oma ihad ja seda kõigi teiste arvel." (5)

Kommentaatorite tahe luua parem reaalsus viib eneserahulduseni, masturbatsioonini, mille puhul tähenduste loomissüsteemi müütiline tegelikkusekäsitus sõltub suures osas ühiskonna soovist ja võimest kõiki väärtusi tendeerida ja determineerida. Samaväärselt sootsiumi võimule ja võimele määrata ja otsustada, kui kaua või mil viisil indiviid elab ning sureb, on tal võime kinnistada tähendusi kollektiivsete representatsioonidena. Tähenduste muutmine ja kinnistamine kannab eneses ohtralt subjektiivseid tähendusi, mis tulenevad eelkõige eelarvamustest, hirmust ja võimu(iha)st.

Rohkem kui kolmkümmend aastat on feministlike teooriate keskpunktis olnud võim, selle hindamine ja analüüs. Prantsuse filosoof Michel Foucault' on leidnud, et diskursuse distsiplineeritud teadvus on kõige tõhusam kontrollivorm. Raimu Hansoni kunstnik Anna-Stina Treumundi Tartus avatud näitusega seotud 27. oktoobril ilmunud Postimehe artikkel "Lesbiteemaline näitus esitab vaatajaile küsimusi" näitab, et diskursuste või nende modifitseeringu-deformeeringu läbisurumine muudab antud tegevuse manipulatiivseks, kus tähendused võivad täituda ootamatute lisatähendustega. Kommentaator nimega õiendaja väitis, et "omasooiharus on kasvanud kui üldse feminismi võidukäiguga. Meessugu on eemale tõrjutud oma soo järelkasvu kujundamisest, naiste seeliku all kasvavad poistest sootud pätid, neile järgnevad tüdrukud. (...) Mis nn lastepornograafiasse puutub, siis meil polegi loodud spetsialistide komisjoni kujutiste hindamiseks kriminaalmenetluses- süüdistused on süüdistajate suva ja sisuliselt justiitskuriteod, mida kasutatakse ära peamiselt meessoo represseerimiseks feministlike eesmärkide saavutamisel. /..." (6)

3. novembril Postimehes ilmunud Kelly Kippereri enda eest seisvate naiste kuvandit käsitlevas artiklis "Kodukana versus feminazi?" kirjutas autor, et "(...) Mõned kuud tagasi lugesin ühest naisteajakirjast ühe noormehe arvamust, miks talle meeldivad karjäärinaised. Kirjutaja leidis, et üsna sageli mehed kardavad edukaid naisi või kardetakse, et kodused tööd jäävad tegemata. Talle endale aga just sümpatiseerivad naised, kellel on siht ja tahe, kellel on ambitsiooni, kes suudavad siduda töö- ja pereelu. Autor leidis, et nende mõttemaailm haakub paremini meeste omaga ning meestega suheldakse kui võrdne võrdsega. Need on naised, kes teevad ise oma elu põnevaks, muutudes läbi selle huvitavamaks ka meessoo jaoks. Selline kirjatükk mõjus vägagi värskendavalt ning õnneks kuulub ka minu tutvusringkonda rohkem just selliseid noormehi, kes peavad ihaldusväärseks tütarlast, kes julgeb enda eest seista, unistada suurelt ning ei kohku raskuste ees. (...) Mulle tundub, et liiga agarad naisõiguslased on selles süüdi, et sageli kiputakse kõigis edukates ja ambitsioonikates naistes nägema seda kohutavat feministi. Üks asi on võidelda võrdse kohtlemise ja võrdsete palkade eest, teine asi on minna absurdsusse ja muutuda nii-öelda feminaziks." (7)

Kirjutisele järgnenud kommentaarid toovad erilise jõulisusega esile kurjuse retoorika läbi kollektiivsete representatsioonide, kus teiste veenmine teatud moraalsest maailmakorrast, teiste veenmine enda ja teiste ühte gruppi kuuluvate inimeste headusest ning tema-subjekti tasandil olevate Teiste pahelisusest võtab võimukasutamise ja manipulatsiooni mastaabi. Kommentaator Ra küsis, "kust tuleb see totter feminismus? Eks ikka naisterahva mehelikust poolest, mida siin lausa kilbile tõsteti. Oma

meespoolus on pandud teiste meestega maid jagama, kaklema, ära tegema jne. Kuid tõelised mehed pole omavahelistes arveteõienduses kunagi nõnda alatud" (8) ja Mulle tuleb leidis, et "parim garantii feminismuse vastu peaks tõesti olema, kui karm, türanniseeriv-autoritaarne isa annab tütre otse väimehele üle (mida meil küll tänapäeva Eestis harva ette tuleb, sest abiellutakse erandjuhtudel)." (9)

Üle saja kommentaari hulgast vaid mõned olid vastuvaidleval seisukohal. Kommentaator Tammekas arvas, et "Kelly Kipper võiks endale enne selliste artiklite kirjutamist selgeks teha, mida tähendab olla feminist, mida feminism(id) on tema heaks teinud, milliseid õigusi, vabadusi välja võidelnud ja siis ehk enam ei räägi nii lihtlabaseid lollusi nagu et feminist oleks "negatiivse varjundiga" või "kohutav". (...) Kuidas saab negatiivse varjundiga või sõna otseses mõttes kohutavad olla inimesed (nii naised kui ka mehed) tänu kellele võib Kelly Kipper hääletada, koolis käia, ülikooli minna ja tööl käia ning oma seksuaalsust ise reguleerida." (10)

Üks nn moraalse paanika tekkemehhanism on konstrueeritud draama ja põnevus. Kui olukord või isik on määratletud kui ühiskonna väärtustele ja huvidele ohtlik, siis (massimeedias) esitatakse seda stiliseeritud ja stereotüüpsel kujul, "õigesti" mõtlevad inimesed on selle vastu ja tõusevad nõ barrikaadidele. N-õ barrikaadidele sundis kommentaatoreid minema 15. oktoobril Eesti Päevalehes ilmunud Brigitta Davidjantsi artikkel "Viha õhutamise õigus pole inimõigus", milles autor mainis, et "sõnavabadus ei vabanda seda, miks meedia avaldab regulaarselt viha külvavaid sõnavõtte. Neid lugedes tundub vahel, et artiklite taga on vähemusteviha, mida kirjutajad endale isegi ei teadvusta. On kulunud tõde, et ühiskonnas valitseb kindel arusaam mehelikkusest. Ja vähemalt Eestis ei suhtu valitseva mehelikkuse esindajad erinevustesse sõbralikult, olgu tegu välismaalaste, naiste või homodega." (11) Oma arvamust avaldas teiste hulgas Heiki Suurkask, kelle sõnul "(...) käesolevast artiklist võiks aru saada vaid ühel tingimusel: kui siin ei väljenduks taas feministlik meestevihkamine, võiks ehk sallivusest edasigi arutada. Kuna homoseksuaalsuse moehaigust põhjendatakse just sellega, et vastassugu ei või sallida, siis ei ole ka mingi ime, et me näeme üha enam tõinavaid lapsi. (...) ...praegu käib üheaegselt kaks kampaaniat - "väikekodanliku peremudeli" vastu ja homoseksuaalse peremudeli poolt. Ehk iga feminist peaks jätma mehe maha ja parem kui üldse mitte sünnitama, samas kui abielu jääks juba puhtalt homode päralt." (12)

1998. aastal Tartu Ülikooli poliitilise ideoloogia kursusel koostatud Tõnis Sae, Peeter Undi ja Karin Muoni referaadiga "Mida mõista "feminismi" all?" kaasnes tudengite seas küsitlus, mille eesmärgiks oli selgitada, mis või kes seostub mõistega "feminism". "Mis" küsimusele vastati "naine", "iseteadlikkus", "võrdõiguslikkus", "sõltumatus", "võitlus", "võitleja" ja "naisõiguslus". Küsitlus tõi välja, et "üldiselt on hoiak feminismi suhtes negatiivne, väljendudes sellistes seostes nagu (naiste poolt öeldud seosed): jobud naised, mõttetu jama ehk naised, kes ei suuda ennast mujal realiseerida on sellise asja välja mõelnud, nõme ja ülepaaisutatus. Meeste hoiak on veel negatiivsem, näitena võib siinkohal tuua: hull naine, naised, kes arvavad, et nad on pahade meeste poolt rõhutud, meestevaenulikkus, alaväärsuskompleksi põdevad naised, agressiivne naine, surve, tühja koha pealt probleemide tekitamine, üleliigne iseteadlikkus ja kiuslik naisideoloogia." (13) Küsitluse käigus selgus, et tudengid ei taha nõ feminismiparteiga ühineda, sest "Eestis pole feminism võimalik kuna mõtlemine toimub keeles ja eesti keeles ei eristata mees- ja naissugu, feminismil pole Eestis mõtet, kuna 50 aastat on tulnud olla nõukogude naine, kes juhtis traktorit ja pole justkui millegi eest võidelda. (...) Lisaks seostus meessoos esindajatel feminismiga ka seks või siis selle puudumine. Näiteks: mitteseksivad naised, naistega seksivad naised, seks, lesbism ja porno. Naistel ei seostunud feminism kordagi sõnaga "seks", küll aga märgiti ahistamist ja diskrimineerimist." (14)

Lugedes kaksteist aastat tagasi kirjutatud, tuleb nentida, et kui selle aja jooksul on midagi Eestis muutunud, siis vaid see, et "feminismi/feministi" ja "naisõigusluse/naisõiguslase" tähendused on veelgi kaugenenud: juurde on haaratud kaasmõisteid, kuid tähenduste negatiivsed varjundid on alles. Seega, tollane arusaam ei ole minevik, see on veel siin ja meiega.

Kuidas tähendusi positiivsemaks muuta? Küsimuse lahendamine on valdavalt seotud meiepoolse tähendustesse suhtumise ja käitumisega ning sõltub suurel määral sammudest, mida astume. Üheks

võimaluseks on häbi ja kartuseta koondada üritused ja inimesed nime "Feministid tulevad kell kolm" alla, mis muuhulgas tõendab feministide olemasolu ja nende saabumist ning mitte vähemtähtis ei ole fakt, et feministid ei saabu pimedas ja nad ei lahku.

Viited

- (1) Weil, Simone. Oppression and Liberty Routledge Classics, 2002. Lk. 56
- (2) Palmaru, Raivo. Munakivitee lõpus. Keele ja kommunikatsiooni mõjust ühiskonna terviklikkusele. Keel ja Kirjandus. 2005, nr. 1, lk. 44. Arvutivõrgus: <http://www.ceeol.com/aspx/getdocument.aspx?logid=5&id=526C9DD4-76D2-11D9-AA90-0080AD3A5A91> (11/24/10)
- (3) Gümnasistidele õpetatakse soolist võrdõiguslikkust. Postimees. Arvutivõrgus: <http://www.postimees.ee/?id=335526>, 02.11.2010. (26/11/10)
- (4) Häbematu vaenu külvamine... Gümnasistidele õpetatakse soolist võrdõiguslikkust. Postimees. Arvutivõrgus: <http://www.postimees.ee/?id=335526&com=1>, 02.11.2010. (26/11/10)
- (5) nuhkija.blogspot.com. Gümnasistidele õpetatakse soolist võrdõiguslikkust. Postimees. Arvutivõrgus: <http://www.postimees.ee/?id=335526&com=1>, 02.11.2010. (26/11/10)
- (6) õiendaja. Hanson, Raimu. Lesbiteemaline näitus esitab vaatajaile küsimusi. Postimees. Arvutivõrgus: <http://www.tartupostimees.ee/?id=332712>, 27.10.2010. (26/11/10)
- (7) Kipper, Kelly. Kodukana versus feminazi? Postimees. Arvutivõrgus: <http://naine.postimees.ee/?id=335757>, 03.11.2010. (26/11/10)
- (8) Ra. Kipper, Kelly. Kodukana versus feminazi? Postimees. Arvutivõrgus: <http://naine.postimees.ee/?id=335757&com=1>, 03.11.2010. (26/11/10)
- (9) mulle tuletab. Kipper, Kelly. Kodukana versus feminazi? Postimees. Arvutivõrgus: <http://naine.postimees.ee/?id=335757&com=1>, 03.11.2010. (26/11/10)
- (10) Tammekas. Kipper, Kelly. Kodukana versus feminazi? Postimees. Arvutivõrgus: <http://naine.postimees.ee/?id=335757&com=1&lk=3>, 04.11.2010. (26/11/10)
- (11) Davidjants, Brigitta. Viha õhutamise õigus pole inimõigus. Eesti Päevaleht. Arvutivõrgus: <http://www.epl.ee/artikkel/585352>, 15.10.2010. (26/11/10)
- (12) Heiki Suurkask. Davidjants, Brigitta. Viha õhutamise õigus pole inimõigus. Eesti Päevaleht. Arvutivõrgus: <http://www.epl.ee/artikkel/585352&kommentaariid=0>, 15.10.2010. (26/11/10)
- (13) Saag, Tõnis; Unt, Peeter; Muoni Karin. Mida mõista „feminismi” all? Referaat kursusel „Poliitilised ideoloogiad”. TÜ. 1998.
- (14) Samas.

FEMINISM AND FIGHT FOR WOMEN'S RIGHTS – REPRESENTATION OF THE MEANINGS OF VIOLENCE

Dagmar Kase

Although one can find different types of feminism, for the majority a feminist is someone who claims that women are oppressed and is actively campaigning for the improvement of women's position; women's liberation means pretty much the same. Is the notion of a *woman* used in our language and the notions linked to its social meaning the same?

In this piece of writing, I will analyse selected articles on human rights, on gender equality as well as on women who have stood up for themselves published in online versions of Estonia's major dailies *Postimees* and *Eesti Päevaleht*, and the online comments posted. Rather than carrying out a qualitative or quantitative analysis I intend to provide my reflections on the subject and draw the reader's attention to the questions which so far are neither explored nor discussed to any greater depth.

A quick look at the newspaper articles and their online comments shows that the change of meanings is something that can be made by passionate people, not by those who lack emotion and feeling, by those who construct their own reality and enforce the construction socially. Constructing one's own reality means for me that the person posting the comment builds upon some previously posted text and its representation interpreting it from his/her own angle. (Doing so, the comment often loses its meaning; the message and idea get lost and the comment gains superiority over the original article written). Social enforcement means consolidation of the group of people who understand the meaning in the same way

Should we consider (linguistic) constructions a reality, we recreate existing semantic networks without questioning whether, why and how feminism (a feminist) and women's liberation (or women's liberation activist) are differentiated; who upholds and promotes this discourse; what legitimizes the stereotype; in whose interests the meanings are distorted and in which contexts certain words are used.

Even though language and creation of meaning do not reflect our daily realities but rather put our interpretations of reality into a certain frame or give them a certain structure, language has the power to shape realities, constructing and structuring the world where words and meanings have real consequences. Independent of the fact whether the written or the spoken word is right or wrong, each utterance, each word is an act. The Swiss semiotician Ferdinand de Saussure, one of the founding fathers of semiotics argued that each communication and creation of meaning is based on choice, or more precisely, which signs are selected and which disregarded.

It is important to note that responses to meanings and the ways they are developed are not based on own experiences; the discourse is underpinned by anchoring the meaning and by communication. Collective authority and power are not fabrications, "individual efforts create favourable preconditions for collective work" (1), meaning that the individual makes a decision about belonging to a group. First, an individual is guided in his/her actions by a vision or a dream about an ideal world, thereafter the dream is transmitted by means of meanings, whether as written or spoken word, explicitly or implicitly, to as many people as possible; thereafter the dreams start spreading among other people, taking shape, materialising. The perpetuation of myths is associated not only with the transfer of information, but rather with creating and preserving common understanding and affinity. James Carey, a US communication theorist wrote, "*A ritual view of communication is not directed toward the extension of messages in space, but the maintenance of society in time.*" (2)

Here, we have to raise a further question – what sort of means the authors of the articles and persons posting comments use in relation to notions and meanings to build a certain discourse and to create image-based meanings by which we recreate and reshape our society, relationships and members of society, in the name of, with the help of and by the society itself.

In an article featured in November 2 *Postimees* "High school students are taught gender equality" one can read that "in November, the Ministry of Social Affairs organises information events for high schools students in all counties seeking to reduce gender inequalities on the Estonian labour market, (...) as a result of these events, the Ministry of Social Affairs will be able to design ways of introducing the topic of gender equality in educational programmes". (3) This piece of information provoked a lively discussion. The commenter calling himself Håbematu vaenu külvamine / *Sowing blatant hatred* ... wrote "this wicked *feminist* attack which aims to tear our society apart and undermine the determination of young people is downright criminal! ... This is where it leads when we already have 75% of women in government offices ... and these are just the fruits!" (4) Nuhkija.blogspot.com suggested "instead, kids should be taught that there has never been, there isn't, and there will never be any equality between women and men. (...) What we should teach is RESPECT toward each other because EACH woman is potentially a MOTHER and this is the highest, the holiest duty of each and every woman. A woman's DUTY before mankind is to raise a child and a man's DUTY is to make this as easy as possible financially. The so-called "equality" PRODUCES homorasts, douchebags,

reckless and sexless people who only follow their own desires and do so at the expense of all other people.” (5)

The wish of online commenters to create a more desirable reality leads to self-complacency, masturbation whereby the mythical approach to reality in the system of creation of meaning is largely dependent on the wish and the ability of the society to shape and determine all values. Similarly to the power possessed by society to determine and dictate how long and in what manner an individual is supposed to lead his/her life and die, it is also able to anchor meanings as collective representations. Changing and anchoring meanings involves a range of subjective meanings which originate primarily in prejudice, fear and (desire for) power.

Feminist theories have over the past thirty years been focused on power, its evaluation and analysis. The French philosopher Michel Foucault has found that the disciplined knowledge of a discourse is the most powerful form of control. A *Postimees* article by Raimu Hanson “The exhibition devoted to lesbians poses questions from the viewer” discussing the opening of the exhibition by the artist Anna-Stina Treumund in Tartu on 27 October demonstrates that the enforcement of discourses or their modifications-deformations renders certain acts manipulative where the meanings can take on unanticipated connotations. A commenter called Õiendaja / *Fault-finder* claimed “homosexuality has developed simultaneously with the triumph of feminism. Males have been excluded from shaping the fate of their offspring, boys raised under the skirts of women become scoundrels, girls follow ... (...) Concerning child pornography, no expert commission has been set up to assess images created in criminal proceedings, formal charges by public prosecutors are arbitrary and essentially crimes of criminal justice which are predominantly used to oppress the representatives of the male sex with a view to achieving feminist goals./.../ (6)

In an article by Kelly Kipper in the 3 November issue of *Postimees* “Housewives versus feminazi” on the portrayals of women who have stood up for themselves the author writes “(...) a couple of months back I read in a women’s magazine an article by a young man who reasoned why he likes career-women. The author suggested that men are often afraid of successful women, they fear that such women leave their household chores undone. He himself, however, likes women who are goal-oriented and strong-minded, who are ambitious and can combine work and family life. He believes such women are as good as men as thinkers and are capable of developing healthy and equal relationships with men. These are women that can add excitement to their life thus becoming more attractive for the opposite sex. Such a piece of writing was extremely refreshing. Luckily, I have in my circle of acquaintances young men who share his views and who find attractive girls that can stand up for themselves, who think big and who are ready for challenge. (...) It seems to me, though, that the women’s rights advocates who push women’s agendas too hard are to blame for the fact that one is frequently tempted to see in all ambitious and successful women those horrible feminists. One thing is to fight for equal treatment and equal pay, a completely different thing is to go to the extremes and become a so-called feminazi.” (7)

The comments posted highlight the rhetoric of evil realized through collective representations where persuading others of a certain moral order of the world, of the benevolence of himself/herself and of other people belonging to the same group and of the evil nature of others on his/her subjective level develops into the exercise of power and manipulation. The comment poster Ra asked: “where does this stupid feminism come from? Surely from the masculine side of women which surfaces here so prominently. The masculine side of women has made women seek power, fight, get the upper hand, etc. But real men are just never that mean when fighting (8) and I reckon “that the best guarantee against feminism could sort of be when a domineering and authoritarian father hands her daughter directly over to his son-in-law (which doesn’t happen so often since nowadays getting married is really exceptional in Estonia). (9)

Out of the over one hundred comments just a few questioned the sentiment. The commenter Tammeka said “ Kelly Kipper should, before writing such an article, explore what it means to be a

feminist, in which way feminist(s) have contributed to her personal well-being, what rights and liberties have been achieved and thus not talk rubbish as if the word feminist had “negative connotations” or was “horrible””. (...) Is it really possible that people thanks to whom Kelly Kipper can vote, go to school and university, have a career and decide on her own sexuality” be talked about as “having negative connotations” or “downright horrible”. (10)

One of the mechanism of triggering the so-called moral panic is the drama and excitement constructed. When a situation or a person has been identified as being a threat to societal values and interest, (the mass media) portray him/her/it in a stylised and stereotypical manner and the people “who think right” challenge it and go to the barricades. Concerning the commenters, they were made to go to the barricades when in a 15 October *Eesti Päevaleht* article by Brigitta Davidjants “Hatemongering is not a human right” was published in which the author wrote “the freedom of speech is not an excuse for the media that regularly publish statements which incite hatred. Whilst reading them, you are tempted to believe that the statements are prompted by hatred toward minorities which the author himself/herself fails to even acknowledge. It’s a well-known truth that societies have strictly defined notions of masculinity. At least in Estonia, the supporters of hegemonic masculinity don’t entertain any friendly feelings towards differences, be it foreigners, women or homosexuals.” (11) Heiki Suurkask expressed his point of view, saying “(...) we could accept the article only on one condition: if there was no feminist hatred of men, we could may be continue discussing tolerance. The fad of homosexuality being justified right by the mere fact that there can be no tolerance of the opposite sex, it is no wonder that we see growing numbers of children crying. (...) There are currently two campaigns running in parallel: one against “the bourgeois family model” and the other in support of the homosexual family model. Or in other words, every feminist should abandon her husband and better not give birth at all and marriages should be reserved for homosexuals only.” (12)

In 1998, the term paper written by Tõnis Saag, Peeter Unt and Karin Muoni in the political ideology course bearing the title “What is meant by “feminism”?” contained results of a survey carried out among students so as to find out who and what is associated with the notion of “feminism”. The “what” responses included “woman”, “self-assertion”, “equality”, “autonomy”, “fight”, “fighter” and “women’s liberation”. The survey showed that *“the general sentiment towards feminism is negative, expressed by such associations as (mentioned by women): silly women; just rubbish contrived by women who have no other way to engage in self-realisation, stupid and definitely overstated. Men’s statements are even more negative, eg a crazy woman, women that think they are suppressed by bad men, hostility toward men, women suffering from inferiority complex, aggressive woman, pressure, making problems out of nothing, egotism and spiteful ideology promoted by women.”* (13) The survey further revealed that students were not willing to join the so-called feminist party since *“in Estonia feminism is not possible because thought is based on language and the Estonian language does not distinguish between female and male sex, he and she; feminism makes no sense in Estonia because of the fifty years of being a Soviet woman who was driving tractors and there’s just nothing to fight for. (...) Men also associated feminism with sex or lack of sex, eg women not having sex, women having sex with women, sex, lesbian relationships, and pornography. Women, on the other hand, never associated feminism with “sex”, however, making references to harrassment and discrimination.”* (14)

Reading the report from twelve years back we could well note that if anything has changed in Estonia at all it is the fact that the meanings of “feminism/feminist” and “women’s liberation/women’s liberation activists” as a meaning are even more distanced from each other, other associated meanings have been taken on board, the negative shades of these meanings are still strongly present. Thus, the past is not gone, it’s still here with us.”

How to make meanings more positive? The solutions can be found in our attitudes to meanings as well as our behaviour and are largely dependent on the steps taken. One way is to bring people together, without shame and fear, under “Feminists arrive at three”, which proves the existence of feminists and their arrival, not less important is the fact that feminists do not arrive in the dark, and they have no intention to leave.”

References

- (1) Weil, Simone. *Oppression and Liberty* Routledge Classics, 2002, p 56.
- (2) Palmaru, Raivo. Munakivitee lõpus. Keele ja kommunikatsiooni mõjust ühiskonna terviklikkusele. // *At the end of a cobblestone street. About the impact of language and communication on the integrity of society*/. Keel ja Kirjandus. 2005, No. 1, p. 44. Downloaded: <http://www.ceeol.com/aspx/getdocument.aspx?logid=5&id=526C9DD4-76D2-11D9-AA90-0080AD3A5A91> (11/24/10)
- (3) Gümnasistidele õpetatakse soolist võrdõiguslikkust. / *High school students are taught gender equality*/. Postimees. Downloaded: <http://www.postimees.ee/?id=335526>, 02.11.2010. (26/11/10)
- (4) Häbematu vaenu külvamine... Gümnasistidele õpetatakse soolist võrdõiguslikkust. / *Sowing blatant hatred ... High school students are taught gender equality*/. Postimees. Downloaded: <http://www.postimees.ee/?id=335526&com=1>, 02.11.2010. (26/11/10)
- (5) nuhkija.blogspot.com. Gümnasistidele õpetatakse soolist võrdõiguslikkust. / *High school students are taught gender equality*. Postimees. Downloaded: <http://www.postimees.ee/?id=335526&com=1>, 02.11.2010. (26/11/10)
- (6) õiendaja. Hanson, Raimu. Lesbiteemaline näitus esitab vaatajaile küsimusi. / *The exhibition devoted to lesbians poses questions from the viewer*/. Postimees. Downloaded: <http://www.tartupostimees.ee/?id=332712>, 27.10.2010. (26/11/10)
- (7) Kipper, Kelly. Kodukana versus feminazi? / *Housewife versus feminazi?*/. Postimees. Downloaded: <http://naine.postimees.ee/?id=335757>, 03.11.2010. (26/11/10)
- (8) Ra. Kipper, Kelly. Kodukana versus feminazi? / *Housewife versus feminazi?*/. Postimees. Downloaded: <http://naine.postimees.ee/?id=335757&com=1>, 03.11.2010. (26/11/10)
- (9) mulle tuletab. Kipper, Kelly. Kodukana versus feminazi? / *Housewife versus feminazi?*/. Postimees. Downloaded: <http://naine.postimees.ee/?id=335757&com=1>, 03.11.2010. (26/11/10)
- (10) Tammekas. Kipper, Kelly. Kodukana versus feminazi? / *Housewife versus feminazi?*/. Postimees. Downloaded: <http://naine.postimees.ee/?id=335757&com=1&lk=3>, 04.11.2010. (26/11/10)
- (11) Davidjants, Brigitta. Viha õhutamise õigus pole inimõigus. / *Hatemongering is not a human right*/. Eesti Päevaleht. Downloaded: <http://www.epl.ee/artikkel/585352>, 15.10.2010. (26/11/10)
- (12) Heiki Suurkask. Davidjants, Brigitta. Viha õhutamise õigus pole inimõigus. / *Hatemongering is not a human right*/. Eesti Päevaleht. Downloaded: <http://www.epl.ee/artikkel/585352&kommentaariid=0>, 15.10.2010. (26/11/10)
- (13) Saag, Tõnis; Unt, Peeter; Muoni, Karin. Mida mõista „feminismi” all? Referaat kursusel „Poliitilised ideoloogiad”. / *What is meant by “feminism”. A term paper in the course “Political ideologies”*/. TÜ. 1998.
- (14) Ibid